

7.3 Proposició del Grup Municipal de la CUP sobre la decisió de la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament (DGPEIS) de no activar la torre de vigilància de Castelladral.

El secretari presenta la proposició del Grup Municipal de la CUP, de 16 de juny de 2014, que es transcriu a continuació:

“En data 11 d'abril de 2014 la regidoria de Governació de l'Ajuntament de Navàs s'assabenta, de forma extraoficial, de que la Direcció General de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament (DGPEIS) decideix no activar algunes torres de vigilància per la Campanya Forestal 2014. Entre les torres de vigilància que la DGPEIS no preveu activar hi ha el punt de guaita de Castelladral (codi de la torre I-218), en municipi de Navàs, així com les del Pic de l'Orri, Coll d'Armat, Sant Grau i Turó Gros de Montnegre. La DGPEIS preveu la no activació d'aquestes torres i el seu tancament i/o desmantellament progressiu.

La torre de guaita de Castelladral, activa des de fa dècades, està situada en un punt estratègic al bell mig del municipi i disposa d'una excel·lent visibilitat de tot el territori municipal així com una àmplia perspectiva del territori de nombrosos municipis veïns del Bages i del Berguedà. Aquest fet implica que la torre sigui un recurs molt important per a la prevenció i la lluita contra els incendis forestals, tant a nivell municipal (i així consta al Pla d'Actuació Municipal d'Incendis Forestals aprovat per l'Ajuntament de Navàs) com a nivell comarcal, i ha estat en diverses ocasions que aquesta torre ha sigut la primera en alertar de columnes de fum que han acabat en incendis.

El temps d'accessibilitat dels mitjans terrestres a la zona, segons cartografia realitzada pel Consell Comarcal del Bages, és de més de 20 minuts des de qualsevol parc de bombers de la Regió d'Emergències Centre. Els parcs de bombers professionals més pròxims a la zona són Cardona i Manresa i Berga, mentre que els parcs de bombers voluntaris més propers, que no sempre estan activats, es troben a Sallent i Puig-Reig.

Segons informes tècnics de Protecció Civil i Policia Local de l'Ajuntament de Navàs, el fet que les dues valls que vertebraven el municipi de Navàs, la d'Hortons i la de Sant Cugat o de Taurons, (situades a oest i est de la torre de Castelladral respectivament) no disposin de cobertura mòbil ni de la xarxa RESCAT comporta que des d'aquests sectors no es pugui avisar directament al 112 en cas de detectar una columna de fum o incendi. Aquesta funció només es pot fer a través de les emissores de l'ADF que, fins ara, podien posar-se en contacte amb la torre de guaita per situar i verificar la columna de fum i activar, si calia, els mitjans d'emergència. En aquest sentit, la no activació de la torre de vigilància, dificulta la detecció, l'avís i l'activació dels mitjans d'emergències i això pot comportar greus repercussions en cas d'incendi en un territori tradicionalment molt castigat pels incendis forestals.

Tal i com també es pot visualitzar en el mapa de conques visuals del Consell Comarcal del Bages, el tancament del punt de guaita de Castelladral, el segon en els darrers anys a la Comarca del Bages (l'anterior va ser el de Puig de la Caritat – l'Estany) deixa una àmplia zona al nord de la comarca sense vigilància. Aquest fet condiona de forma negativa la detecció d'incendis forestals en una zona que fins el moment no ha patit incendis forestals de gran magnitud, i que encara manté una densa superfície forestal (est de la comarca) i alhora deixa al descobert la vigilància de zones del sector oest i nord del Bages i sud del Berguedà, afectades per grans incendis com els del 1994.

Atès que aquests grups municipals som conscients de la importància de la torre en la prevenció i lluita contra els incendis forestals i els efectes negatius que pot comportar el seu tancament a un territori tradicionalment castigat pels incendis forestals.

ACORDA

PRIMER. - MANIFESTAR el rebuig total per part de l'Ajuntament de Manresa a la decisió de la DGPEIS de no activar la torre de Castelladral i el seu possible desmantellament.

SEGON. - INFORMAR els agents del territori implicats en la prevenció i extinció d'incendis de la decisió presa per la DGPEIS i sol·licitar que formalitzin la seva disconformitat al Departament d'Interior, a la DGPEIS i la Direcció General de Protecció Civil.

TERCER. - INFORMAR els ajuntaments veïns i consells comarcals del Bages i del Berguedà de la decisió presa per la DGPEIS i sol·licitar que formalitzin la seva disconformitat al Departament d'Interior, a la DGPEIS i la Direcció General de Protecció Civil.

QUART. - Donar trasllat d'aquest acord al Departament d'Interior, a la DGPEIS, la Direcció General de Protecció Civil, i a l'Ajuntament de Navàs.”

El senyor Jordi Masdeu, portaveu del Grup Municipal de la CUP, diu que aquesta és una moció que presenten a petició de l'Ajuntament de Navàs, que és el que està més directament afectat per aquesta eliminació, i que ha estat aprovada, si no exactament, en termes molt semblants a: Puigreig, Balsareny, Aguilar de Segarra, Súria, Viver i Serrateix, a Sant Mateu, al Consell Comarcal del Bages i , que també s'hi ha manifestat a favor d'un text semblant, Protecció Civil.

Explica que la comarca del Bages i les del seu voltant és un territori molt vulnerable als incendis forestals, que cal una bona gestió forestal, que entenen que no es dona prou i que cal minimitzar riscos i que les torretes de vigilància van molt bé per minimitzar-los, sobretot davant d'un estiu complicat com aquest.

Amb la decisió d'eliminar la de Castelladral només quedaran tres torretes a tota la comarca, molt separades entre elles i davant d'un estiu que es preveu complicat, fins i tot el conseller ja va dir que si aquest estiu hi ha dos incendis al mateix temps es patiria molt.

Repeteix que cal minimitzar riscos i que les torretes serveixen per detectar i ubicar el més ràpid possible aquests incendis abans que s'escampin i que aquesta simultaneïtat de focs pugui posar en perill el territori, com malauradament tots coneixen.

Davant d'un estiu que es preveu molt dur, creuen que és una mesura que auguren que serà molt negativa i per això demanen que no sigui així.

Diu que, després de conèixer-se aquesta decisió, també s'ha decidit eliminar un dels helicòpters de comandament i a partir d'ara s'haurà de compartir amb d'altres comarques i és un risc més, perquè en el cas que hi hagi més d'un incendi compartir aquests recursos pot causar molts problemes. Aquesta decisió també ha estat contestada pel Consell d'alcaldes del Consell Comarcal, que s'hi ha manifestat en contra.

El CMCUP demana a totes les forces polítiques que es manifestin a favor de mantenir activa la torreta, que en el fons no és res més que un exemple i un detall de la bona

gestió forestal, de la bona gestió dels incendis que creuen que en cap cas es pot reduir perquè el que cal és reforçar-la cada cop més si no ens volem trobar amb un disgust com el del 94.

El senyor Sebastià Lloret, president del Grup Municipal de PxC, diu que el seu grup s'abstindrà perquè fa uns dies el cap de Bombers de la Generalitat va parlar sobre el tema de les torretes, que anaven minvant cada vegada més.

Diu que ell ha anat molt en bicicleta per tota la comarca del Bages i que n'havia vist fins a quatre, a la zona del Cornet, entre Balsareny i Avinyó, etc, i que el cap de bombers va dir que avui en dia no era viable i que hi havia altres fórmules i altres formes més modernes per poder lluitar contra el foc.

Recorda que el Bages els darrers 30 anys ha patit focs molt importants que han minvat la massa forestal i la seva repercussió per a la gent que hi viu i per a la fauna.

El GMPxC, tot i que està a favor que el cos de bombers de la Generalitat tingui tots els mitjans al seu abast per poder lluitar, atès el clima de la zona del Bages i de Catalunya, sobretot aquest any que el perill d'incendis és més elevat, però si el cap de bombers ha manifestat que les torretes avui en dia no són necessàries, s'abstindran en la votació.

El senyor Joan Vinyes, portaveu del Grup Municipal d'ERC, diu que el posicionament del seu grup serà favorable a la proposta de la CUP, per diverses raons.

En principi, entenen que no s'està parlant d'un tema qualsevol, ja que estem parlant del foc i amb el foc no s'hi pot jugar, sobretot en una comarca que segurament ha estat de les que més l'han patit a Catalunya.

Aquesta decisió que ha comportat alguns dubtes, perquè si era tan clar que sobraven algunes torres de guaita, d'entrada no té massa sentit que poques hores o dies després la Diputació digui que ja se'n queda algunes i es tornen a posar en marxa algunes de les que la Generalitat havia dit que no calien. Hores d'ara encara queden dubtes sobre quines seran les que es tancaran definitivament o no.

El GMERC defensarà que la de Castelladral no es tanqui.

Diu que és cert que hi ha noves tecnologies i que tot avança i que tot es pot repensar, però si és per un tema econòmic ho veuen una mica ridícul, perquè el cost d'un guaita durant dos mesos és irrisori, comparat amb tan sols que salví un foc durant tot l'estiu, està més que sobrepagat.

Algunes persones han dit que això es podria substituir amb els telèfons mòbils, però mentre el telèfon tingui cobertura en una zona completament boscosa, ja que els mòbils els porten persones que van a cota zero o a cota d'una pista forestal, no a la cota que té una torre de guaita.

L'avantatge de les torres de guaita és que a més a més poden parlar-se, visualitzar més d'una torre un mateix foc i evitar que davant d'una alarma una torre avisa d'un foc i l'altra pot veure que és una columna que ja s'està apagant. El que passarà ara és que com que no hi haurà una altra alternativa davant d'una emergència, algú veurà alguna cosa i trucarà que hi ha un foc i caldrà aixecar un helicòpter, que només enlairar-lo costarà el que valen dues torres de guaita durant tot l'estiu, i potser haurà estat una falsa alarma.

El GMERC no té clara quina és l'estratègia ni les raons per les quals s'ha d'eliminar una cosa que té un cost mínim davant d'una eficàcia important i tampoc no queda clar quines seran definitivament. Entén que són temes importants com per haver-ho parlat abans amb el territori, no quinze dies abans i dir que s'eliminen determinades torres, i, per tant, ni des del punt de vista econòmic ni d'estratègia els sembla una bona mesura.

El GMERC entén que aquesta és una comarca que prou ho ha patit i el que costa mantenir aquestes torres de guaita, creu que s'ho valen només pel tema de la prevenció. Tot i que hi ha hagut uns anys molt bons, ja que depèn de la temperatura, de la humitat, del temps, però també de la prevenció. S'ha fet molt bona feina i entenen que quan una cosa funciona no cal tocar-la perquè només faltaria que hi hagi un altre foc per tornar a posar allò que s'havia tret abans.

El GMERC no és partidari de treure la torre de vigilància i donarà suport a la moció.

La senyora Ma. Jesús Pérez, regidora del Grup Municipal del PSC, diu que encara estan a la nostra memòria col·lectiva els devastadors incendis de 1985, 1994 o 1998 a la comarca del Bages, amb més de 60.000 ha cremades i un alt preu ecològic, social i humà. Estem en una comarca massa vulnerable i que sap el que és patir les arrasadores conseqüències dels incendis forestals.

Davant la decisió de la Direcció General de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvament, de no activar la torre de vigilància de Castelladral, el GMPSC se suma als organismes, principalment a l'Ajuntament de Navàs, que s'oposen als arguments del departament que els punts de guaita estan basats en la majoria dels casos en criteris i realitats dels anys 80, que en el cas de la torre de Castelladral la major part de la seva àrea visual se solapa amb altres punts de guaita, o que les àrees de menys cobertura estan cobertes ja per vigilància mòbil de la Diputació, entre altres.

Diu que també està una mica fora de temps allò d'iniciar-se la campanya molt poc abans de començar la campanya de prevenció d'incendis.

El GMPSC creu que tota precaució és poca davant els incendis forestals i que s'han de repensar la gestió forestal i agrícola, impulsar totes les polítiques i eines que minimitzen els riscos, com ara els ajustos per crear franges de protecció, entre altres, i com ha dit en moltes ocasions els incendis forestals es prevenen a l'hivern.

El GMPSC tampoc està d'acord amb els criteris econòmics, però està totalment d'acord en tot el que s'ha dit i votarà favorablement tant la moció com els seus acords.

El senyor Jordi Serracanta, regidor de Medi Ambient i Sostenibilitat, diu que el posicionament del GMCiU serà d'abstenció perquè el Pla estratègic que segueix la Direcció General de Prevenció d'Emergències, no d'ara sinó de ja fa un temps, que implica una sèrie de mesures, una de les quals és la substitució per altres sistemes de vigilància en tot el tema de prevenció d'incendis.

S'ha demanat informació i molts tècnics estan d'acord que la funció de les torretes de guaita ha estat substituïda, a l'hora de donar emergències o avisos, per altres sistemes de forma clarament avançada.

Segons una estadística dels Bombers l'any passat, de les 1900 alertes de tota Catalunya, 10 van ser fetes des d'un punt de guaita, tot i que CiU entén que per una vegada que passi podem tenir un problema gros. L'estadística ens permet pensar que hi ha altres sistemes que s'estan utilitzant, que ens poden ajudar o que ajuden que l'estratègia sigui diferent, i cal ser-ne conscients.

El tema de la prevenció d'incendis, com algú ha comentat, no és només d'una sola cosa sinó també de la gestió forestal i és un pla més genèric que no pas de la prevenció directa d'incendis. També els consta que es va fer una reunió de la Direcció General amb alcaldes, i que des de l'Àrea de prevenció del pla de vigilància de la Diputació de Barcelona es destinaran més esforços que en edicions anteriors, en coordinar-se i treballar millor quant a l'estratègia.

Tot i que el posicionament del GMCiU serà d'abstenció, perquè en el fons estarien d'acord que el que ens preocupa a tots és que no hi hagi cap incendi forestal a la comarca -que prou que ho ha patit-, entén que s'està seguint aquest pla estratègic i que els recursos, tot i que són finits i limitats, i l'estratègia que està seguint la Direcció General, reforçada amb la Diputació de Barcelona, creuen que, abans de crear alarmes, això ha de funcionar i esperen que funcioni.

El senyor Jordi Masdeu, portaveu del Grup Municipal de la CUP, per aclariments, i com ha explicat el regidor Vinyes, diu que tot i que és cert que molt pocs focs es detecten directament per les torretes, no deixa de ser cert que un cop es fa el primer senyal d'avís el primer que es fa és avisar les torres per assegurar la ubicació del foc, i sobretot també per determinar-ne el sentit.

Si hi ha més torres es pot fer amb més exactitud, ja que no és el mateix un foc que es vegi des d'una torre sinó que es vegi des de diferents direccions, per tant, es pot preveure molt abans i amb molta més exactitud cap a on anirà el foc. És cert que de detecció pura se'n dona molt poca mitjançant les torretes, però no deixa de ser cert que després la ubicació i el sentit del foc sí que es detecten molt bé amb les torretes.

Pel que fa al tema dels telèfons mòbils, que són actualment una eina molt potent que ajuda a la detecció d'aquests mil i escaig incendis, que segur que el primer avís es fa amb mòbils, no deixa de ser cert que, en zones amb molta densitat urbana on la cobertura de mòbil és molt bona, és una eina perfecta, però a la zona de Castelladral, que està molt allunyada de grans nuclis de població, amb una orografia complicada i una cobertura de mòbil molt dolenta, és molt més complicat que aquests avisos per mòbil es puguin fer. Per tant és molt més important que es mantingui la torreta en aquest punt concret.

En no haver-hi més intervencions, l'alcalde sotmet la proposició 7.3 a votació, i el Ple l'aprova per 11 vots afirmatius (3 GMPSC, 3 GMERC, 3 GMPP i 2 GMCUP) i 12 abstencions (10 GMCiU i 2 GMPxC), i, per tant, esdevé acord plenari amb el contingut que ha quedat reproduït.